

112
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1941 — Nr. 4

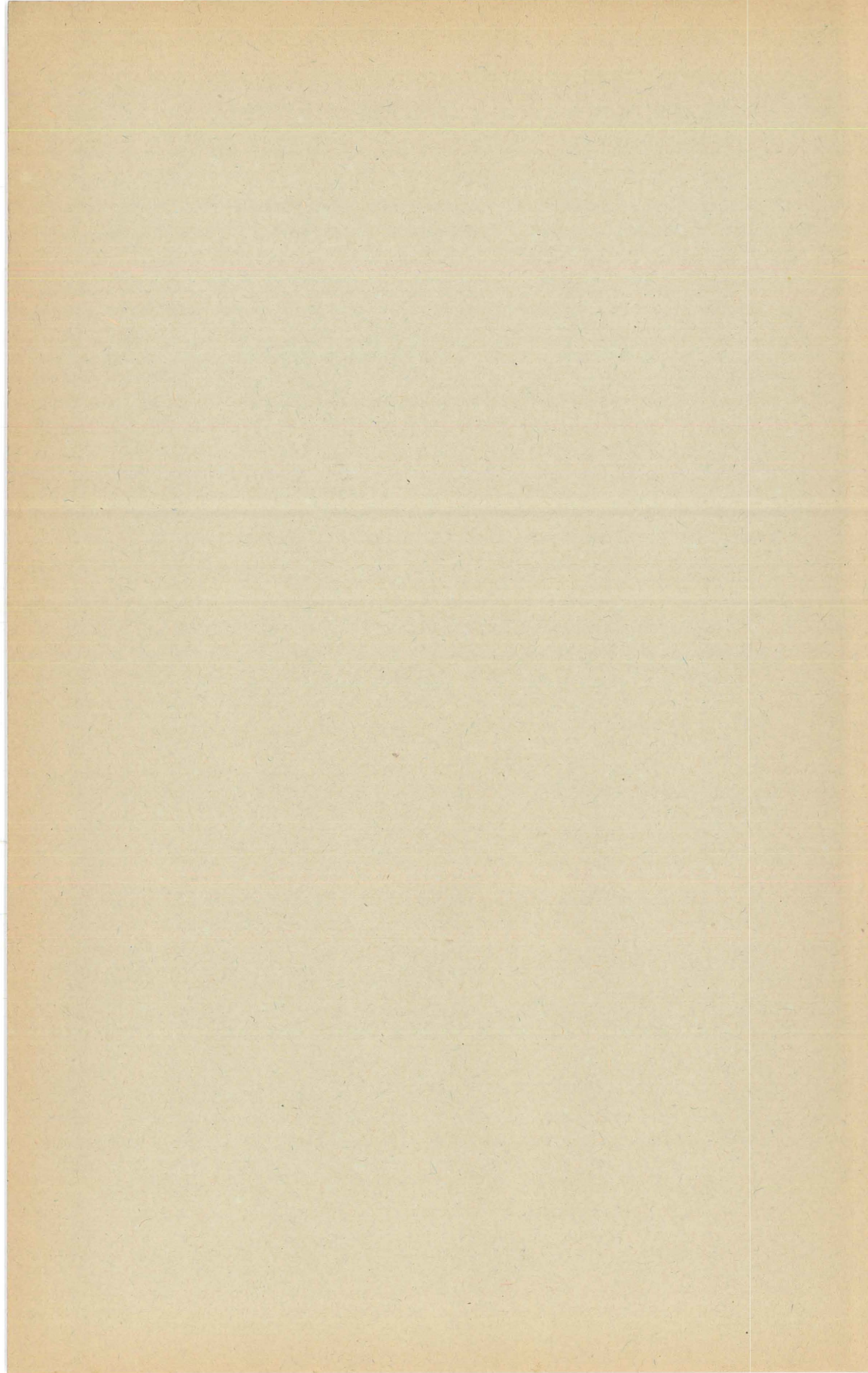
Beretning
om vintersildfisket i 1941 i Sogn og Fjordane,
Hordaland, Rogaland og Vest-Agder

Av
Opsynssjef Håkon Vikse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1942

I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
Oslo

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1941 — Nr. 4

Beretning
om vintersildfisket i 1941 i Sogn og Fjordane,
Hordaland, Rogaland og Vest-Agder

Av
Opsynssjef Håkon Vikse

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1942

I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
Oslo

Beretning om vintersildfisket 1941

i Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder.

Av oppsynssjef **Håkon Vikse.**

Det var på forhånd klart at stor- og vårsildfisket sesongen 1940—41 på grunn av den militære situasjon ikke kunne bli som vanlig. En forutsatte således at under avveieingen mellom de militære myndigheters og fiskernes interesser måtte fiskerne trekke det korteste strå. Det var dog stor spenning på fiskerhold om hvorledes betingelsene for utøvelsen av fisket ville bli.

De endelige bestemmelsene om betingelsene for fiskets utøvelse ble sendt ut som meddelelser fra Fiskeridirektøren i tiden 16. desember f. å. til 20. januar d. å. Senere fulgte forskjellige tilleggsmeldinger. Herav gikk fram at fyrbelysningen mot havet ikke kunne tennes (jfr. avsnittet om fyrbelysningen). Videre ble store deler av vårsildfeltet sperret for fiske. Disse forhold i forbindelse med oljerasjoner, minefaren, muligheten for at fiskeflåten kunne bli utsatt for krigsoperasjoner og den omstendighet at fiskerne relativt sent ble kjent med betingelsene for fiskets utøvelse, gjorde sitt til at en del av flåten kom noe senere på feltet enn vanlig. Det må også nevnes at i sesongens første dager ble noen få fiskefartøyer beskyttet med maskingevær fra fly, uten at det dog ble voldt skade på menneskeliv eller materiell. Disse episoder framkalte de villeste rykter, blant annet om at flåten var jaget i havn. Episodene ble heldigvis enkeltstående tilfeller og flåten fikk senere arbeide i ro. Motet steg derfor etter hvert som sesongen skred fram. Da fiskerne dessuten fikk tilsagn om tilstrekkelige oljerasjoner og arbeide med å få lagt ut lysbåter førte fram, øket deltakelsen likesom det ble mere intensiv drift.

Det var dissens mellom fiskerne om det var større sildetyngder til stede ved kysten i år. Den alminneligste mening syntes å være at

det ikke var større tyngder til stede når unntas for kortere perioder og begrensede strøk.

Vinteren var kald. Silda stod djupt og til dels langt til havs og var utilbøyelig til å ta land. For snurperne og driverne ble det derfor hovedsakelig et havfiske. Takket være de usedvanlig gode værforhold ble det mulig for disse redskapsklasser da fisket kom i gang, å utnytte de fangstmuligheter som var. Fisket ble således i liten utstrekning værhindret. En kan vel også takke værforholdene for at det var så lite drivminer på fiskefeltet i år.

Værforholdene var videre en medvirkende årsak til de relativt små redskapstap. På grunn av strømforholdene ble det dog en del redskapstap under settegarnsfisket ved Urter, Røvær og Sørøyane. Den intensive drift bevirket særlig stort redskapsslit for settegarnsfiskerne siste sesong.

Fra det offentliges side ble det truffet forskjellige foranstaltninger med henblikk på fiskets intensivisering. Således kan nevnes bevilgningene til lysbåtene, til forsøksfiske før og under sesongen, likesom det ble stillet til disposisjon midler til utrustningslån for snurpenotbruk som hadde mistet sitt fartøy, garnbruk som hadde mistet sitt fartøy eller som hadde mistet bruk foregående sesong og for landnotbruk. I denne sammenheng må også nevnes de forskjellige lovbestemmelser som tok sikte på å medvirke til et øket oppfisket kvantum, således forordning av 23. desember 1940 som bestemte at »bestemmelsene om helligdagsfredningen i § 60 i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene skal ikke gjøres gjeldende under vintersildfiskeriene i sesongen 1940—41.«

Det er ikke mulig å si med bestemthet hvor stor del av fiskeflåten som nyttet den utvidede fiskeadgang som denne forordning hjemlet. Det ble dog til dels tatt bra fangster i den tid som tidligere utgjorde helligdagsfredningen. Således kan nevnes snurpefangstene natt til 26. januar og settegarnsfangstene ved Åkrahavn den 2. februar. De fleste fiskere mente dog at helligdagsfredningen ikke burde blitt rokket.

Det ble i alt oppfisket 1.714.500 hl stor- og vårsild sør for Stad i sesongen. Dette var ca. 50 % av kvantumet i et normalår og hva en på forhånd regnet med som sannsynlig på innviet hold. Utviklingen viste imidlertid at hvis fisket var blitt mer værhindret ville kvantumet sannsynligvis blitt mindre. Alle forhold tatt i betraktning må derfor resultatet karakteriseres som bra.

Det oppfiskede kvantums fordeling på de forskjellige redskapsklasser og gjennomsnittsprisen pr. hl for hele sesongen utbetalt fiskerne går fram av nedenstående tabell hvor de tilsvarende oppgaver for de to foregående sesonger er tatt med:

År	1939		1940		1941	
	hl	gjs. pris	hl	gjs. pris	hl	gjs. pris
Garn	1.777.000	3,54	2.200.000	5,94	1.013.000	15,59
Landnot	223.000	6,72	127.800	11,18	23.500	15,39
Snurpenot	1.540.000	3,52	1.416.000	6,61	678.000	16,64
Total	3.540.000		3.743.800		1.714.500	

Den relativt lave gjennomsnittspris for landnotsild siste sesong skyldes at så å si all landnotsild var vårsild.

Det går fram av ovenstående tabell at gjennomsnittsprisene ligger betraktelig høyere i år enn de to foregående år. En må dog kunne si at stigningen ikke mer enn tilsvarende stigningen i driftsutgiftene pluss et rimelig risikotillegg.

Stort sett kan en si at snurperne og driverne gjorde det bra. Det samme gjelder settegarnsflåten, men her var resultatene mere ujevne. For landnotklassen må året karakteriseres som svart.

Før en går over til beskrivelsen av fisket må nevnes at sesongen forløp uten alvorlige uhell av noen art. Spesielt understrekes at en er ukjent med at fiskeflåten ble rammet av krigsulykker på feltet eller under seilas til eller fra feltet.

DRIVGARNSFISKET.

Tyngden av drivgarnsflåten kom først i drift langt ut i januar måned. Til å begynne med var det således bare de mest lokalkjente folk som gikk ut. Fiskerne konsentrerte seg forøvrig gjennom hele sesongen mest om de felter hvor de var best kjent.

Årsakene til at flåten kom relativt sent i drift er nevnt foran. De mest avgjørende årsaker var sikkert det utrygge vær i begynnelsen av januar i forbindelse med den manglede fyrbelysning. Da været og forholdene forøvrig bedret seg, øket intensiviteten i fisket merkbart. »Lysbåtene« spilte også en stor rolle i så henseende.

Det ble ialt oppfisket 450.000 hl drivgarnssild sør for Stad mot ca. 770.000 og 1.500.000 hl i henholdsvis 1939 og 1940. Tar en i betraktning at deltakelsen i drivgarnsfisket var betraktelig mindre enn de foregående år (jfr. nærmere herom i avsnittet om deltakelsen), må resultatet betegnes som meget godt.

Av det oppfiskede kvantum er ca. 210.000 hl fisket i Sogn og Fjordane og resten i Hordaland. I Rogaland hvor det i 1939 og 1940 ble ilandbrakt henholdsvis 120.000 og 230.000 hl drivgarnssild, ble det ikke ilandbrakt

drivgarnssild i år. På grunn av sperringene og da en ikke fikk tillatelse til å anbringe »lysbåter« i dette fylke, var drivgarnsfisket nærmest utelukket her. Så vidt vites lyktes det heller ikke å få noen prøvedriver til å gå ut på feltet sørvest av Kvitsøy.

Om drivgarnsfisket kan ellers berettes:

Sogn og Fjordane:

På strekningen Kråkenes—Kinn deltok på det høyeste ca. 150 drivgarnsfartøyer. Før midten av februar ble det bare tatt noen spredte, ujevne og helst mindre fangster på denne strekning. Etter at en den 8. januar hadde fått den første fornemmelse av storsilden på drivfeltet vest for Kinn, kom det den 9. januar inn en driver med 68 hl og den 10. januar 9 drivere med fra 6 til 180 (gjennomsnittlig 60 hl) fra samme felt. Videre fikk 2 drivere 1 hl hver på Vågsøyhavet den 9. januar og den 10. januar fikk en driver 40 hl 12 nautiske mil nordvest av Olderveggen og en annen 10 hl vest av Bremanger.

De fleste drivere drog nå til Bulandet. De som ble igjen og som forsøkte seg på strekningen Kråkenes—Kinn fikk til henimot midten av februar gjennomgående små eller ubetydelige fangster. Ofte fikk en ikke fangst.

Den 11. februar bedret fisket seg og deltakelsen øket etter hvert. Fra 13. februar til 8. mars var fisket godt på strekningen vest av Ytterøy—Kråkeneshavet. Fangstene var gjennomgående jevne og gode på hele strekningen. Etter 8. mars ble silda etter hvert oppblandet med mindre sild og de som drev med vanlige storsildgarn fikk små fangster og sluttet av. De som drev med nordsjøsildgarn fikk til dels bra med sild og fortsatte fisket til omkring 20. mars. Fisket sluttet da på grunn av værhindringer.

I tiden 11. februar—20. mars ble det ialt oppfisket ca. 100.000 hl drivgarnssild på strekningen Kråkenes—Kinn.

På drivfeltet vest av Bulandet merket en allerede før jul at det var sild til stede. De første drivgarnsfangster fra dette felt ble ilandbragt 28. desember av en forsøksdriver som kom inn med 17 hl sild. Den 31. desember kom 3 drivere inn til Bulandet med gode fangster på henholdsvis 140, 170 og 345 hl og den 2. januar kom en driver med 80 hl. Fisket var deretter værhindret til omkring midten av januar. De fartøyer som trosset været fikk svært ujevne fangster.

I midten av januar tok drivgarnsfisket ved Bulandet seg godt opp. Deltakelsen øket og var på det høyeste ca. 140 fartøyer.

Den 15. januar kom det inn fra Bulandsfeltet 43 drivere med fangster fra 25 til 500 hl, gjennomsnittlig 150 hl. Den 16. januar var det sne-

tykke. En driver som allikevel gikk ut, kom inn med 200 hl. Deretter fortsatte fisket ut januar måned med ujevne fangster uten at en kan si at fisket var særlig godt.

I februar var fisket på Bulandsfeltet atskillig bedre enn i januar. Fangstene var i denne måned gjennomgående gode. Fisket var særlig godt i tiden 11. til 22. mars, da det ble ilandbrakt ca. 50.000 hl drivgarnssild fra dette felt.

I første uke av mars ble fisket ved Bulandet mindre, og flere drivere drog bort fra dette felt. I tiden 8. til 11. mars ble det bare ilandbrakt noen få ujevne fangster fra Bulandsfeltet. De drivere som senere forsøkte seg på dette felt drog svarte garn.

I Solund foregikk det i løpet av sesongen litt drivfiske på strekningen Nautøy—Gåsvær. Fisket foregikk fra 1 til 6 nautiske mil av land og deltakerantallet var på det høyeste ca. 25 drivere, hovedsakelig gavlebåter og mindre farkoster. I alt ble ilandbrakt ca. 14.000 hl sild på denne strekning. Fisket var best i tiden 13. til 22. februar på strekningen Utvær—Gåsvær, ca. 1—2 mil av.

Hordaland:

Årets første drivgarnsfangst ble tatt i Hordaland av en forsøksdriver som kom inn julaften med 20 hl storsild som var tatt ca. 4 nautiske mil vest av Heggholmen. Det ble ikke ytterligere utseiling av drivere i det gamle år i dette fylke.

Den 3. januar gikk det ut 3 drivere som neste dag kom inn med fangster på 10, 20 og 31 hl. Fangstene var tatt på vanlig drivfelt vest av Hjelme—Heggholmen og Marsteinen. Silda sto således allerede på et forholdsvis stort felt.

Natt til 6. januar måtte driverne gjøre vendereis. En driver som allikevel forsøkte seg fikk 148 hl sild på havet vest av Blomvåg.

Den 7. januar var det utseiling av ca. 15 drivere på strekningen Fedje—Stolmen. Fangstene var ujevne, men stort sett bra (fra 7 til 180 hl, gjennomsnittlig 90 hl).

Den 8. januar gikk en forsøksdriver ut fra Espevær. Den kom inn neste dag med 100 hl sild som var tatt 5 nautiske mil VSV. av Slotterøy.

Deltakelsen øket nå framover og var i slutten av januar oppe i ca. 300 fartøyer. Det kan nevnes at ved Fedje, hvor en stor del av drivflåten har stasjonert i tidligere år, var deltakelsen i år minimal.

Drivfisket ble nå til henimot slutten av februar måned under stort sett gunstige værforhold drevet på strekningen Fedje—Espevær. Fisket var noe ujevnt, men fangstene var enkelte steder svært gode, opptil 400 hl. Fisket var særlig godt i Korsfjordavsnittet.

Omkring 20. februar sluttet driverne fisket på strekningen Espevær—Slotterøy fyr. Fisket fortsatte imidlertid nordover langs Øygarden med mindre fangster og mindre deltakelse.

Drivgarnsfisket i Hordaland sluttet omkring midten av mars.

SETTEGARNSFISKET.

Deltakelsen i settegarnsfisket var omtrent som de foregående år.

Silda gikk bare i liten utstrekning opp på de vanlige settegarnsfelter. Til tross for den intensive drift ble det bare oppfisket ca. 560.000 hl settegarnssild hvorav hovedtyngden ble fisket ved Røvær, Urter og Sørøyane. En hadde inntrykk av at den største sildetyngde stod omkring Røvær. På grunn av sperringene ble det ikke anledning til å utnytte alle fangstmuligheter ved Røvær. Fristelsen ble dog for stor for mange, og de som forsøkte seg i ytterkanten av det sperrede område tok gode fangster.

Til sammenlikning kan anføres at det i 1939 og 1940 ble oppfisket henholdsvis ca. 1.000.000 og ca. 700.000 hl settegarnssild.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Kristiansand—Jærens Rev.

Settegarnsfisket i dette distrikt må betegnes som feilslått. Det ble således i alt bare oppfisket ca. 61.000 hl sild.

Deltakelsen var også mindre enn foregående år (ca. 250 fartøyer mot ca. 350 i 1940) uten at dette antas å ha hatt noen betydning for resultatet. Silda stod nemlig bare et par dager på Løsgrunnen og Klettagrunnen og forsvant så igjen. Det var ikke sild på Siragrunnen og heller ikke utenfor Lista og videre sørover. Fiskerne holdt fram at sjøen var kald. Av og til forekom også litt drivis på fiskefeltet.

I tiden 5. til 8. februar ble det satt prøvesett på samtlige grunner utenfor Egersund. Resultatet ble bare enkle sild. Den 10. februar fikk en den første gode fornemmelse på Klettagrunnen idet noen få skøyter fikk tilsammen 10 hl sild. Neste dag slo fisket godt til på Klettagrunnen hvor 150 skøyter drog gjennomgående gode natt- og dagsettfangster, nemlig fra 50 til 450 hl, gjennomsnittlig 220 hl. Den 12. februar satte 182 fartøyer på Klettagrunnen og Løsgrunnen. Det ble tatt til dels gode fangster både på natt- og dagsett, men fangstene var ujevne og mindre enn foregående dag (fra 20 til 180 hl, gjennomsnittlig 112 hl). Den 13., 14. og 15. februar øket deltakelsen ytterligere. Men fangstene ble etterhvert ujevnere og atskillig mindre enn de foregående dager. En fikk bare sild på nattsett. Ukefangsten ble ca. 60.000 hl.

Den følgende uke ble det forsøkt på samtlige grunner utenfor Egersund og likeledes på Siragrunnen. En drog for det meste svarte garn. En stor del av flåten drog da nordover til Haugesundsdistriktet. De fartøyer som lå igjen, forsøkte seg i tiden framover til første halvdel av mars uten resultat på grunnene utenfor Egersund og på Siragrunnen.

Jærens Rev—Tananger:

Settegarnsfisket på Kalsmedgrunnen ble i år helt mislykket, idet det bare ble oppfisket ca. 3.000 hl sild.

Den 10. februar fikk 21 skjøyter fra 1 til 12 hl, gjennomsnittlig 3 hl. på Kalsmedgrunnen. Den 11. og 12. februar fortsatte fisket med samme deltakerantall og litt bedre fangster.

Den 13. februar øket deltakelsen og 90 fartøyer fikk fangster fra 6 til 80 hl, gjennomsnittlig 25 hl, tilsammen ca. 2.300 hl. Neste dag drog samme antall fartøyer ubetydelige fangster (fra $\frac{1}{2}$ til 20 hl, gjennomsnittlig 2 hl).

De få hjemmelag som senere forsøkte seg, drog svarte garn.

Omkring Kvitsøy:

Silda trakk heller ikke i år inn på settegarnsfeltene omkring Kvitsøy.

Vest-, sør- og innom Karmøy:

Som helhet må fisket i dette distrikt karakteriseres som mislig. Fisket var mindre godt på vestsiden av Karmøy (ca. 54.000 hl), feilslått ved Skudenes (ca. 4.500 hl) og det ble ikke fiske i Karmsundet eller omkring Bokn, idet silda ikke trakk inn.

I Åkradistriktet ble de første fangster tatt 1. februar. Noen få fartøyer som satte dagsett på strekningen Håskjærene—Hemnes, drog da gode fangster, opptil 200 hl. Søndag den 2. februar satte 50 båter på samme felt. De drog gjennomgående bra natt- og dagsettfangster, fra 65 til 330 hl, gjennomsnittlig 102 hl.

Silda seg nordover og deltakelsen øket etter hvert til ca. 400 fartøyer.

Den 3., 4. og 5. februar ble det satt natt- og dagsett på strekningen Håskjærene—Nyvingen. Fisket var ujevnt med enkelte fangster opptil 400 hl. Beste fiskedag var 4. februar da ca. 350 fartøyer fikk fra 0 til 300 hl, gjennomsnittlig 63 hl, tilsammen ca. 22.000 hl, Den 5. februar var fisket i avtagende.

Den 6. og 7. februar var det sør-ost kuling og landligge.

Da været bedret seg den 8. februar, satte 40 skjøyter dagsett ved Ferkingstadøyene. De drog ujevne fangster fra 0 til 75 hl, gjennom-

snittlig 25 hl. Den 10. og 11. februar fisket ca. 200 fartøyer på strekningen Ferkingstadøyene—Svortingene. Fangstene var ujevne og helst små. Den 12. og 13. februar drog en svarte garn på samme felt.

Ved Skudenes ble det bare 2 fiskedager.

Etter at det i flere dager var forsøkt med prøvesett på de vanlige felter sør av Skudenes, fikk en de første fangster den 18. februar. Det var 30 fartøyer som på »Fleggjø« øst for Gjeitung drog små ujevne nattsettfangster, nemlig fra 0 til 40 hl, gjennomsnittlig 7 hl. Neste dag trakk 125 fartøyer for det meste svarte garn på Strekningen Gjeitung—Vikevågen. En del båter som hadde satt i djupålen sørvest for Treboen, fikk dog enkelte gode fangster, opptil 150 hl, tilsammen 4.200 hl. De etterfølgende dager ble det satt på de samme felter, men en drog bare svarte garn.

Røvær—Urter—Utsira.

Settegarnsfisket ved Røvær, Urter og Utsira var i år ganske bra. Ved Røvær og Urter ble ialt oppfisket 238.000 hl. Deltakelsen var på det høyeste ca. 600 fartøyer. Ved Utsira ble oppfisket ca. 40.000 hl.

På grunn av det sperrede område ble det ikke anledning til å fiske ved Bleiskjærene. Fisket ved Røvær ble som før nevnt hemmet av samme grunn.

De første settegarnsfangster ved Urter ble tatt 10. februar da 20 båter drog ujevne til dels bra dagsettfangster ved Urters sørroside. Fangstene var fra 10 til 190 hl, gjennomsnittlig 40 hl. Silda ble stående en tid framover ved Urter og det ble i en ukes tid fisket godt både på sør-, vest- og østsiden av Urter og nordover mot Svee. Den 18. februar tok fisket av ved Urter og den 19. var det slutt.

Ved Røvær tok fisket seg bra opp den 17. februar. Der stod meget sild under land fra Røværsholmen og sørover mot Selenningen. Silda trakk innover både på sør- og nordsiden av Røvær. Det ble fisket godt ved Røvær inntil 26. februar da fisket ble avbrutt av sørstlig kuling.

Fiskerne hevdet at det både mens fisket stod på ved Røvær og etter 26. februar stod meget sild på det sperrede område. De fangster som ble tatt på Røværøsen innenfor det sperrede område viste også at denne antakelse var riktig.

Ved Utsira foregikk et ganske bra settegarnsfiske, særlig på sørsiden av øya.

Fisket ved Utsira begynte 11. februar da 15 båter på Nordrevågen fikk fangster fra 12 til 130 hl, gjennomsnittlig 52 hl. Neste dag var fangstene mindre, nemlig fra 3 til 90 hl, gjennomsnittlig 26 hl på 20 båter. Senere forsøk med settegarn på Nordrevågen ble uten resultat.

Den 18. februar tok fisket seg bra opp på sørsiden av øya, hvor 12 båter drog ujevne, helst gode nattsettfangster. Neste dag fisket 60 båter tilsammen 8.400 hl på dette felt. Det var fangster på opptil 300 hl. Den 20. februar deltok det ca. 150 båter som tok fangster fra 60 til 450 hl, gjennomsnittlig 117 hl. Den 21. og 22. februar ble fangstene mindre, og fisket sluttet på dette felt.

Ved Bømlo og Bremnes.

På feltene ved Bømlo og Bremnes ble oppfisket ialt 147.000 hl settegarnssild, hovedsakelig på nattsett. Hovedtyngden av dette kvantum ble tatt i Sørøyane hvor også deltakelsen var størst — opptil ca. 500 fartøyer.

En fikk den første fornemmelse av silda i Sørøyane den 22. februar da 65 båter satte nattsett ved Låtersøy. Den 24. februar drog 30 båter gode nattsettfangster samme sted. Deltakelsen øket utover dagen og de to etterfølgende dager da det ble fisket gjennomgående godt på nattsett, men mindre bra på dagsett.

De følgende 3 døgn var fisket for det meste værhindret. Men de få båter som forsøkte seg, drog bra med sild. Søndag den 2. mars bedret været seg og en del båter fikk bra med sild på nattsett ved Raudholmene.

Settegarnsfisket i Sørøyane avtok nå sterkt og silda trakk nordover omkring Espevær og videre langs Bømløs vestsida. Flåten fulgte med. Fisket var imidlertid svært ujevnt omkring Espevær og Nordøyane. Det ble for det meste trukket svarte garn og deltakelsen ble etter hvert mindre. De fartøyer som var igjen, forsøkte seg ved Holsøyane og Gjeitung, hvor enkelte drog bra med sild den 7. mars.

I tiden 5. til 10. mars ble det tatt en del ujevne, helst små fangster ved Skotningen—Toska, Hiskjo og Rogøyane.

I Sogn og Fjordane.

I siste halvdel av mars måned ble det av ca. 40 småbåter tatt en del mindre settegarnsfangster i Fåfjord og Vågsfjord, ialt ca. 1.100 hl.

Tabell over garnfisket.

	I uken som endte (datum)														
	4/1	11/1	18/1	25/1	1/2	8/2	15/2	22/2	1/3	8/3	15/3	22/2	29/3		
Nord-Vågsøy	—	—	—	—	—	—	2.650	6.150	900	4.200	2.300	1.000	—	17.200	
Sør-Vågsøy	—	50	100	—	—	—	2.850	6.400	900	4.200	2.300	1.000	—	17.800	
Davik	—	—	—	—	—	—	2.700	6.400	900	4.200	2.300	1.000	1.100	18.600	
Bremanger	—	100	350	—	50	—	3.400	8.300	1.650	5.400	3.600	1.300	—	24.150	
Kinn	—	600	1.200	150	—	50	2.000	9.800	1.650	3.900	2.100	400	—	21.850	
Askvoll	1.000	3.900	12.300	3.600	9.500	12.400	22.900	26.250	3.100	3.100	550	—	—	98.600	
Solund	—	—	1.400	1.150	800	850	2.200	6.400	600	900	100	—	—	14.400	
Austrheim	—	500	2.200	1.200	2.100	3.300	350	1.350	150	50	—	—	—	11.200	
Hjelme	—	400	450	100	200	350	1.050	2.550	150	950	—	—	—	6.200	
Herdla	—	4.800	6.300	5.400	4.200	5.800	9.800	11.600	1.000	4.400	250	—	—	53.550	
Fjell	—	4.900	4.600	4.500	3.600	5.800	7.800	4.800	700	2.100	350	—	—	39.150	
Sund	—	3.000	4.300	10.100	17.800	13.400	4.400	5.500	1.000	1.600	100	—	—	61.200	
Austevoll	—	1.600	2.100	1.800	3.900	3.200	800	1.100	200	500	—	—	—	15.200	
Fitjar	—	500	1.200	4.800	3.100	3.750	1.300	950	—	—	—	—	—	15.600	
Bremnes	—	150	1.700	4.600	1.200	100	—	—	—	9.100	250	—	—	17.100	
Bømlo	—	—	300	10.600	10.900	6.200	1.300	4.400	101.500	45.400	—	—	—	180.600	
Utsira	—	—	—	—	—	300	1.300	38.700	50	—	—	—	—	40.350	
Skåre	—	—	—	—	—	—	—	94.000	39.800	—	—	—	—	133.800	
Torvastad	—	—	—	—	—	—	67.500	23.900	12.750	—	—	—	—	104.150	
Åkra	—	—	—	—	—	6.000	5.600	—	—	—	—	—	—	11.600	
Skudenes	—	—	—	—	650	41.500	—	4.450	—	—	—	—	—	46.600	
Sola	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—	—	—	—	—	3.000	
Eigersund	—	—	—	—	—	—	61.100	—	—	—	—	—	—	61.100	
	1.000	20.500	38.500	48.000	58.000	103.000	204.000	263.000	167.000	90.000	14.200	4.700	1.100	1.013.000	

Gjennomsnittspris for hele sesongen for garnsild sør for Stad kr. 15,59 pr. hl (utbetalt fiskerne).

SNURPENOTFISKET.

Ved sesongens begynnelse lå snurpeflåten spredt og avventende. Enkelte var heller ikke ferdige med forberedelsene. Bare få lag tok stasjon i Sogn og Fjordane, hvor det forøvrig bare fant sted et ubetydelig snurpefiske i slutten av sesongen.

Snurpernes arbeidsfelter var i år innskrenket, således ved Stad og på strekningen Utsira—Kvitsøy. På dette siste felt ble det som kjent forrige sesong på 2 døgn oppfisket ca. 220.000 hl. En har ikke noen sikker formening om det var sild på dette felt i år.

Snurpenotfisket slo i år bare til på begrensede felter. Fisket foregikk således hovedsakelig på havet vest av Bømlo-Øygarden. Av det oppfiskede totalkvantum på 678.000 hl er ca. 500.000 fisket på strekningen Espevær—Slotterøy fyr og ca. 150.000 på strekningen Selbjørnsfjorden—Lyngøy i Hjelme.

Det oppfiskede kvantum fordelte seg ujevnt på den sterkt reduserte snurpeflåte. For de større snurpefartøyer må sesongen stort sett betegnes som meget god. De mange småsnurpere var dog handicapped under fisket ute på havet, sjøl om de på grunn av værforholdene hadde større chanser under sådant fiske enn i normale år. Da silda stod djupt, ble det også i år de lag som hadde de djupeste nøter som gjorde det best.

De første snurpefangster ble tatt den 8. januar på havet vest av Heggholmen og Solsvik. Det var 3 små fangster på 50, 84 og 150 hl. Neste dag ble det også tatt noen helst mindre fangster på havet vest av Solsvik. Største fangst var på ca. 600 hl. Samme dag ble det snurpet på strekningen Marsteinen—Stolmen, hvor fangstene var gjennomgående større, opptil 1.300 hl. Det ble ialt ilandbrakt 15.000 hl snurpesild den 9. januar.

En ventet nå at snurpefisket skulle slå til. Dette ble det dog ikke noe av og i tiden framover til 18. januar ble det bare tatt enkelte spredte små fangster på strekningen Skarvøy—Stolmen.

Søndag den 19. januar tok snurpefisket seg noe opp. Snurperne kom i kast med silda på havet vest av Korsfjorden hvor det ble tatt en del bra fangster, opptil 2.200 hl. Samme dag ble det også tatt noen få bra fangster på havet vest av Turøy.

Silda og flåten arbeidet seg nå sørover.

Den 21. og 22. januar ble det fisket bra vest av Hiskjo og den 24. januar vest av Skotningen. Fisket foregikk ca. 10 nautiske mil av. Den 24. januar ble det også tatt noen bra fangster vest av Nordøyane (Espevær). Den 25. januar ble det likeledes tatt noen få fangster, hvorav enkelte større, vest av Nordøyane. Men ellers var snurpefisket skralt.

Natt til søndag den 26. januar var det meget sild på strekningen Espevær—Brandasund, ca. 12 nautiske mil av. Snurperne kom i kast med silda, og det utviklet seg et meget godt snurpefiske. De fleste snurpere fikk fangst. En del nøter ble brukket ned på grunn av silde-tyngden. Det ble i alt oppfisket ca. 85.000 hl sild den 26. januar.

Den 27. og 28. januar var fisket mindre. Det ble bare tatt noen få fangster. Den 29. januar tok imidlertid fisket seg atter bra opp, og det ble fisket gjennomgående bra på havet vest av Espevær, hvor ca. 60 snurpere fikk fangster på tilsammen ca. 40.000 hl.

I februar måned var snurpefisket smått.

I dagene 3., 4., 5. og 10. februar ble det tatt en del, helst mindre snurpefangster nord av Utsira. Den 4. februar ble det også tatt noen få små fangster ved Ferkingstadøyene og vest av Marsteinen.

Den 18. februar var det bra med sild nord av Utsira, hvor det ble tatt en del gode fangster. I dagene 18., 20. og 22. februar ble det også snurpet litt ved Røvær og 24. og 26. februar ved Låttersøy, Lyngsøy og Hjartholmen. Dessuten foregikk det litt snurpefiske på strekningen Stolmen—Lyngøy (Hjelme) i tiden 12. til 24. februar.

I slutten av februar var fisket værhindret.

Den 3. mars bedret været seg, og arbeidsværet var godt i tiden framover.

Den 3. mars ble det tatt en del bra fangster ved Hjartholmen (Sørøyane) og i tiden 4. til 8. mars foregikk et ganske godt snurpefiske på strekningen Nordøyane (Espevær)—Holsøyane og ved Lyngøy (Bremnes). I tiden 4. mars til midten av mars ble også tatt en del snurpefangster på strekningen Løkling—Lindøyosen og på strekningen Toska—Hiskjo. Videre kan nevnes at det den 7. og 8. mars ble tatt noen få gode snurpefangster vest av Rogøyane likesom det omkring midten av mars ble tatt en del små spredte fangster på strekningen Melingsvåg—Brandasund.

I Sogn og Fjordane var snurpefisket ubetydelig. Det ble her i alt ilandbrakt ca. 17.000 hl snurpesild.

De første fangster i Sogn og Fjordane ble tatt 13. februar, da det ble tatt 2 fangster på 200 og 700 hl sild vest av Sandøy.

Den 15. februar ble det tatt en snurpefangst på 200 hl på Kråkeneshavet, og den 22. februar en liknende fangst vest av Sandøy.

Hovedtyngden av den snurpesild som ble tatt i Sogn og Fjordane ble tatt vest av Ytrøy i tiden 17. til 22. mars, da det ble tatt en del gjennomgående små fangster på tilsammen 12.500 hl.

I tiden 19. til 24. februar ble tatt noen få små snurpeslumper en halv kvartmil sørvest av Utvær.

Den 19. mars ble det gjort noen snurpekast utenfor Bremangerpollen på tilsammen 1.600 hl.

I tilknytning til snurpenotfisket kan meddeles at snurperne hevdet at søkingen etter silda ble vanskeliggjort iår fordi det var så få radio-telefonisendere på feltet samtidig som de offisielle fiskerimeldinger var for knappe.

Videre kan meddeles at en mottok ingen klager i anledning den utvidede fiskeadgang som ble tilstått snurperne ved forordning av 23. desember 1940, og Fiskeridirektørens bestemmelse av 8. februar d. å. En bør dog være oppmerksom på at fisket utviklet seg på en sådan måte at det vanskelig kunne bli grunnlag for slike klager. De forskjellige redskapsklassers interesser grep således bare i liten utstrekning over i hinannen.

Tabell over snurpenotfisket.

Fra hvilket distrikt.	I uken som endte (datum)											Total
	11/1	18/1	25/1	1/2	8/2	15/2	22/2	1/3	8/3	15/3	22/3	
Sør-Vågsøy	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	200
Bremanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 600	1 600
Kinn	—	—	—	—	—	—	12 500	—	—	—	—	12 500
Askvoll	—	—	—	—	—	900	400	—	—	—	—	1 300
Solund	—	—	—	—	—	—	1 250	400	—	—	—	1 650
Hjelme	—	600	—	—	—	—	100	—	—	—	—	700
Herdla	2.200	10.800	5.400	—	—	4 100	13 500	3.600	—	—	—	39 600
Fjell	3 000	2.600	4.900	—	—	2 500	8 400	3 400	—	—	—	24 800
Sund	1.200	2.700	25.500	—	450	—	2.100	—	100	—	200	32 250
Austevoll	13.100	4.800	16.300	—	750	300	2.650	—	—	—	1 000	38 900
Fitjar	—	—	11.500	—	—	—	—	—	—	1.300	200	13 000
Bremnes	—	—	130.000	92.000	—	—	—	—	71 500	13 300	—	306 800
Bømlo	—	—	16.400	49.800	2.100	—	50	10.100	92.400	400	—	171.250
Utsira	—	—	—	1.200	10.500	6.000	11 600	—	—	—	—	29.300
Skåre	—	—	—	—	—	—	3 450	—	—	—	—	3 450
Åkra	—	—	—	—	700	—	—	—	—	—	—	700
	19.500	21.500	210.000	143.000	14 500	14 000	56.000	17.500	164 000	15 000	3 000	678 000

Gjennomsnittspris for hele sesongen for snurpesild sør for Stad kr. 16,64 pr. hl (utbetalt fiskerne).

LANDNOTFISKET.

For landnotfiskerne ble det det svarteste år i dette århundre. Som nevnt foran var silda lite tilbøyelig til å sige inn på de vanlige kasteplasser. Hvor silda gikk inn, var det ikke sildetyngder av noen betydning. En unntakelse danner dog Bremangerpollen.

I løpet av sesongen ble det i alt satt 36 steng (slepe og landnotsteng). Av disse ble bare 4 satt i januar og februar måned. Av samtlige steng ble ialt tatt opp 23.500 hl landnotsild. Herav var ca. 800 hl storsild.

Om landnotfisket kan ellers berettes:

Årets første landnotsteng ble satt i Hordaland den 11. januar. Det ble satt ved Stolmen og var på ca. 400 hl. Den 15. januar ble satt et slepesteng på ca. 100 hl ved Turøy i Fjell og den 18. januar et landsteng på ca. 300 hl ved Hevrøy i Austevoll.

Den 3. mars ble det loddet sild i Grutlefjorden (Bremnes) og samme dag ble det her satt et steng på ca. 2.000 hl. Den 4. mars ble det satt et steng på 150 hl i Gisøyvågen (Bømlø) og i tiden inntil 31. mars ble det satt en del mindre slepe- og landnotsteng på Bømløs vestsida og i Øygarden. Stengene ble satt på følgende steder: I Bremnes herred: ved Gjeitung, Hisken, Sælevåg, Vornes, Lindøyosen og Melingsvåg. I Fitjar herred: ved Vonheim, Vinnesvåg og Ulversøvåg. I Sund herred: ved Spildepollen og Skogsvåg. I Fjell herred: ved Tellnessjøen.

I alt ble det tatt opp 6.350 hl landnotsild i Hordaland.

I Rogaland ble det bare satt et steng i år. Det ble satt 18. februar i Kvalvikvågen (Utsira) og var på ca. 100 hl.

I Sogn og Fjordane ble det i alt tatt opp 17.050 hl landnotsild, hvorav ca. 16.200 hl i Bremanger (nærmere bestemt Bremangerpollen), 750 hl i Kinn og 100 hl i Selje. Stengene i Bremanger ble satt 20. mars og stengene i Kinn ble satt ved Batalden i tiden 24. mars til 4. april. I Selje ble bare satt et steng.

Snurpenotbas Hans O. Vindenes som omkring 20. mars oppholdt seg ved Bremangerpollen og som i tiden 17. til 22. mars nøyte fulgte sildas gang på dette sted, har velvillig meddelt følgende:

Silda seg i smådotter inn på Bremangerpollen, hvor den samlet seg til større stimer. Den 20. mars kom det sei til stede overalt og samtidig med at det ble kuling og styggevær, kjørte seien silda fram slik at det ble mulig å gjøre flere landnotsperr. Uværet fortsatte imidlertid neste dag og sprang over til nordvest storm med stor sjø. Da været bedret seg 22. og 23. mars, var silda forsvunnet. Hvis ikke uværet hadde satt inn, ville det sannsynligvis blitt et rikt landnotfiske i Bremangerpollen.

Hovedtyngden av landnotsilda ble i år fisket i Bremangerpollen, hvor det var forbudt å bruke snurpenot til snurping inntil kl. 24. den 25. mars d. å., jfr. forordning av 23. desember 1940. Stengene ble således gjort mens vågen var »fredet« og de snurpenotlag som kom til respekterte »fredningen«. »Fredningen« av kastevåger var den samme som de tre foregående sesonger med unntak av at »fredningen« i år bare gjaldt »når det var landnotlag til stede«. Denne bestemmelse foranlediget at et snurpenotlag reiste spørsmålet om når et landnotlag kan sies å være til stede i lovens forstand. Da dette spørsmål muligens kan ha interesse for senere sesonger, skal det kort omtales.

Vedkommende snurpenotlag formulerte sin forespørsel således:

Er landnotlag til stede i denne forbindelse:

1. når der høyr landnotfolk på plassen,
2. når der ligger landnotfolk til ankers innen området,
3. eller må de være ute og søke etter sild.

Oppsynet antar at spørsmålet i alminnelighet ikke kan volde synderlig tvil. Spørsmålet må løses konkret og ut fra hensikten med det nevnte unntak — nemlig at en ikke skal risikere at silda går tapt fordi der ikke er landnotlag som kan eller vil fange silda. Generelt må det derfor kunne sies at landnotlag er til stede i lovens forstand når forholdene objektivt bedømt viser at det er lagenes mening å fangste på vedkommende »fredede område«. Brukene må således være til stede og mannskapet må ikke være for langt unna. Derimot kan det ikke være ubetinget nødvendig at en er ute og søker etter sild.

Om det enn er meget beklagelig at landnøtene ikke gjorde nevneverdig fangst i år, så er dette faktum av atskillig interesse for diskusjonen mellom redskapsklassene om årsaken til de senere års mislykkede landnotfiske.

Som kjent har en på landnothold lenge hevdet at det er snurperne og driverne som stanser silda i »dens naturlige gang« og som således bevirker at silda ikke går inn på kasteplassene. En peker særlig på at snurperne og driverne møter silda med sine redskaper i stadig større avstand fra land, samt snurpernes økede anvendelse av lys som hjelpemiddel under fangstingen.

Før sesongens begynnelse ble til dels uttalt at årets fiske ville bli et »problemfiske« som ville løse denne strid — særlig da for såvidt angår »lysingen«. En visste at deltakelsen av snurp og drivgarnslag ville bli mindre enn i de nærmest foregående år. Videre forutsatte en at disse redskapsklasser kun i liten utstrekning ville kunne operere på havet som tidligere. Denne siste forutsetning holdt dog ikke stikk. En kan dog peke på følgende kjennsgjæringer som antas å være av interesse:

Snurpe- og drivgarnsfisket kom sent i gang og det ble så å si ikke forsøkt snurpefiske i Sogn og Fjordane, likesom det før midten av februar kun på drivfeltet vest av Bulandet foregikk driving av noen betydning i dette fylke. Silda tok allikevel ikke land i Sogn og Fjordane i stor-sildsesongen.

Videre tok ikke silda land ved Kvitsøy eller i Karmsundet til tross for at snurping og driving på grunn av forholdene ikke kunne finne sted på Sirafjorden eller i Skudefjorden.

Det er ikke mulig å si hvilke konsekvenser de interesserte vil trekke av disse kjennsgjæringer. En kan dog antakelig forutsette at ovennevnte påstander om årsakene til det mislykkede landnotfiske vil bli anvendt med større forsiktighet og at det vil innrømmes at det finnes andre årsaker som kan virke selvstendige eller like sterkt på sildas gang.

Tabell over landnotfisket.

Hvor der stengtes	Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opptatt hl
Selje: Selje	1	3/4	3/4	100
Bremanger: Bremangerpollen	5	20/3	28/3	16.200
Kinn: Batalden	6	24/3— 4/4	26/3— 4/4	750
Fjell: Turøy, Tellnessjøen ..	3	17/1—24/3	17/1—24/3	250
Sund: Skogsvåg, Spildepollen ..	2	24/3—31/3	24/3—31/3	50
Austevoll: Hevrøy, Stolmen	3	11/1—18/1	13/1—21/1	700
Fitjar: Ulversøvåg, Vinnesvåg, Vonheim	4	11/3—29/3	12/3—29/3	300
Bremnes: Melingsvåg, Lindøyosen, Vornes, Sælevåg, Hiskjo, Gjeitung, Grotlefjord ..	10	3/3—19/3	4/3—20/3	4.900
Bømlo: Gisøyvågen	1	4/3	8/3	150
Utsira: Kvalvikvågen	1	18/2	19/2	100
Tilsammen	36	11/1— 4/4	13/1— 4/4	23.500

Gjennomsnittspris for hele sesongen for landnotsild kr. 15,39 (utbetalt fiskerne).

Tabell over hvor meget sild ilandbraktes i de forskjellige herreder og byer i oppsynsdistriktet.

Ilandbringelsessted	Antall hektoliter	Verdi kroner
Eigersund	59.650	935.900
Egersund	8.200	127.850
Sola	1.200	18.700
Hetland	16.000	256.350
Stavanger	73.650	1.155.300
Kvitsøy	8.350	130.200
Skudeneshavn	32.100	532.150
Skudenes	13.050	214.500
Åkra	108.950	1.718.900
Stangeland	22.900	362.350
Kopervik	3.550	55.350
Avaldsnes	30.700	494.850
Utsira	900	14.000
Torvastad	245.700	3.975.500
Skåre	16.200	265.550
Haugesund	287.700	4.655.300
Rogaland	928.800	14.912.750
Sveio	13.300	209.300
Bømlo	14.000	219.150
Bremnes	6.650	103.150
Stord	55.500	894.200
Kvinnherad	1.200	19.100
Strandvik	12.700	206.650
Fitjar	22.500	356.450
Austevoll	8.750	138.050
Sund	10.700	170.450
Fjell	35.850	576.150
Herdla	19.800	311.400
Hjelme	5.650	88.850
Austrheim	6.650	103.700
Hordabø	16.800	267.050
Fusa	5.800	92.750
Os	14.200	224.300
Fana	10.600	170.450
Laksevåg	3.200	50.550
Askøy	231.650	3.728.100
Bergen	141.950	2.276.100
Hordaland og Bergen	637.450	10.205.900
Askvoll	29.500	460.050
Kinn	2.300	35.700
Florø	36.000	575.500
Bremanger	37.900	591.300
Davik	1.400	21.850
Sør-Vågsøy	41.000	639.350
Nord-Vågsøy	100	1.550
Selje	50	750
Sogn og Fjordane	148.250	2.326.050

SAMMENDRAG.

Under vintersildfisket sør for Stad ble som før nevnt i år oppfisket tilsammen 1.714.500 hl sild.

Det oppfiskede kvantum er anvendt således:

362.000 hl er eksportert fersk (iset), 450.000 hl er saltet, 82.600 hl til hermetikk, 2.300 hl til røkning, 689.000 hl til sildeolje, 9.600 hl til agn, 41.000 hl til frysning for eksport og 78.000 hl er forbrukt innenlands.

Om hvor silda er ilandbrakt, henvises til særskilt tabell angående dette.

DELTAKELSEN I FISKET.

Oppsynets statistikk over deltakelsen bygger på lagenes innmeldinger til oppsynet. Statistikken kan være mer eller mindre mangelfull ettersom flere eller færre lag unnlater å melde sin deltakelse til oppsynet. Det ble i år satt særlig meget inn på å få så fullstendige innmeldinger som mulig. Oppgaven over deltakelsen siste sesong kan derfor — muligens med unntak for landnotlagenes vedkommende — forutsettes å være fullstendigere enn de foregående år.

Etter innmeldingene til oppsynet deltok det i vintersildfiskeriene sør for Stad siste sesong 269 drivgarnslag, 780 settegarnslag, 218 landnotlag, 137 snurpenotlag og følgende kombinerte lag: 138 driv- og settegarnslag, 18 driv- og landnotlag, 33 snurp- og settegarnslag og 85 snurp og landnotlag samt 104 seilere med tilsammen 11.591 mann.

Til sammenlikning inntas en sammenstilling av deltakelsen de tre siste sesonger:

År	1939	1940	1941
Drivgarnslag	367	573	269
Settegarnslag	892	835	780
Landnotlag	608	347	218
Snurpenotlag	283	250	137
Kombinerte lag:			
Driv og settegarnslag	103	216	138
Driv og landnotlag	0	0	18
Snurp og settegarnslag	0	0	33
Snurp og landnotlag	90	98	85
Seilere	139	136	104

Av denne sammenlikning går fram at deltakelsen siste sesong var noe mindre enn de foregående år. Dette var også å vente. En kunne således ikke regne med noen deltakelse fra de nordligste fylker. Flåten

var også redusert ved at en del fartøyer var gått over i annen virksomhet eller var krigsskadet eller rekvirert. Det var særlig snurpeflåten som var rammet av krigsskader og rekvisisjoner. Av de snurpenotlag som deltok hadde flere fraktet mindre farkoster (skøyter og kuttere) til erstatning for sine tidligere hovedfarkoster. Snurpeflåtens effektivitet var på denne måte ganske betraktelig redusert.

Sammenstillingen viser at det var en betraktelig nedgang i deltakelsen blant drivgarnslagene. Dette har i en viss grad sin årsak i de forhold som er nevnt foran. Den største svikt i deltakelsen var fra fylkene nord for Stad og da særlig fra Møre og Romsdals fylke. Enkelte av disse fartøyer deltok i snurpenotfiske (etter vintersild eller småsild). Men de fleste drev — hovedsakelig på grunn av den manglende fyrbe-lysnig — fra sitt hjemsted og gikk ikke sør for Stad.

Deltakelsen i landnotfisket minker år for år. Dette skyldes det mislige landnotfiske de senere år. Det skal dog fortsatt eksistere mange landnøter. Hvis silda tar land, kan en forutsette at deltakerantallet atter vil øke. Flere og flere landnotlag har forøvrig lagt om driften eller kombinert den med annen drift. I Hordaland har landnotlagene særlig tatt opp snurpenotdrift, mens en i Sogn og Fjordane hovedsakelig har tatt opp garndrift — særlig drivgarn. Det dreier seg her ofte om åpne båter som driver med fra 5 til 15 garn på båten. Denne utvikling har ikke fått tilstrekkelig klart uttrykk i de foreliggende innmeldinger og således heller ikke i foranstående oppstilling. Hvis sildegangen ikke forandrer seg, kan en forutsette at denne utvikling vil fortsette. De som ikke har landnøtene med, har dog disse liggende klar for tilfelle av at silda skulle ta land.

Drivgarnslag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Motorfarkoster		Lettbåter		Drivgarn		Torsk og seigarnslag		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Sør Trøndelag	2	13	2	32.000	1	80	106	18.000	—	—	2	830	1
Møre og Romsdal . .	114	901	114	2.813.000	77	10.095	5.934	656.975	—	—	105	37.670	99
Sogn og Fjordane . .	105	615	105	1.151.000	44	5.305	3.574	336.000	1.543	48.400	28	10.050	20
Hordaland	34	199	34	689.500	30	4.150	1.323	170.500	60	3.000	25	10.300	17
Rogaland	13	75	13	254.000	12	1.520	802	76.800	110	5.400	12	4.100	9
Vest Agder	1	6	1	20.000	1	150	33	6.000	—	—	1	400	1
I alt	269	1.809	269	4.959.500	165	21.300	11.772	1.264.275	1.713	56.800	173	63.350	147

Kombinererte driv- og settegarnslag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Motorfarkoster		Lettbåter		Drivgarn		Settegarn		Torsk og seigarnslag		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Sør Trøndelag . .	1	6	1	10.000	1	100	55	6.000	30	3.000	—	—	1	400	1
Møre og Romsdal	24	197	24	574.000	29	4.020	1.407	128.500	490	47.300	—	—	24	8.670	24
Sogn og Fjordane	25	156	25	246.000	24	2.650	741	33.000	559	61.000	30	1.500	17	4.500	9
Hordaland	31	171	31	347.000	29	2.860	677	80.200	893	85.700	20	1.000	23	7.880	5
Rogaland	51	266	51	705.500	42	4.500	1.344	155.000	2.141	178.000	265	12.900	44	16.080	36
Vest-Agder	5	23	5	105.000	1	100	163	16.000	263	23.300	—	—	4	1.100	4
Telemark	1	5	1	15.000	—	—	30	4.000	20	2.000	—	—	1	300	1
I alt	138	824	138	2.002.500	126	14.230	4.417	422.700	4.396	400.300	315	15.400	114	38.930	80

Kombinerede driv- og landnotlag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Motorfarkoster		Notbåter m/motor		Notbåter u/motor		Lettbåter		Drivgarn		Landnoter		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Sogn og Fjordane	16	81	16	89.500	12	35.500	12	7.300	23	3.230	274	44.500	49	129.000	2
Hordaland	1	7	1	30.000	—	—	2	500	2	400	50	8.000	2	8.000	—
Rogaland	1	5	1	5.000	—	—	—	—	1	100	20	2.000	1	4.000	—
I alt	18	93	18	124.500	12	35.500	14	7.800	26	3.730	344	54.500	52	141.000	2

Settegarnslag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Motorfarkoster		Garn		Torsk og sei-garnslag		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Nordland	1	5	1	7.000	34	3.400	—	—	1	300	—
Sør Trøndelag	4	29	1	69.000	158	18.000	—	—	2	600	2
Møre og Romsdal.....	2	9	2	21.500	27	2.900	—	—	2	550	—
Sogn og Fjordane	13	62	13	121.500	277	28.150	—	—	2	650	3
Hordaland	103	509	104	643.950	2.945	276.650	400	23.700	31	10.450	10
Rogaland	553	2.775	553	4 417.900	19.147	1.641.880	4.216	182.900	132	40.365	206
Vest Agder	86	433	86	1 240.500	3.880	310.100	—	—	36	8.640	74
Aust Agder	15	75	15	138.500	453	34.500	—	—	3	800	9
Buskerud	1	6	1	25.000	70	7.000	—	—	1	400	1
Østfold	2	11	2	37.000	63	6.200	—	—	—	—	2
I alt	780	3.905	778	6 721.850	27.054	2 328.780	4.616	206.600	210	62.755	307

Landnotlag 1941

Fra hvilket fylke	Antall		Hovedfarkoster		Mindre motorbåter		Notbåter		Lettbåter		Nøter		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Sogn og Fjordane	53	126	14	117.000	15	54.300	33	17.200	35	3.955	59	185.000	3	920	—
Bergen	4	15	1	35.000	1	5.000	3	3.000	2	400	4	17.000	1	300	—
Hordaland	151	607	79	389.000	33	160.600	101	85.600	117	14.000	164	509.700	25	7.850	1
Rogaland	10	68	—	—	5	8.500	11	8.600	14	1.870	21	50.800	—	—	—
I alt	218	816	94	541.000	54	228.400	148	114.400	168	20.225	248	762.500	29	9.070	1

Snurpenotlag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Dampbåter		Hovedfarkost. m/motor		Notbåter m/motor		Notbåter u/motor		Lettbåter		Snurpenøter		Radio	
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.
Møre og Romsdal	45	849	30	2 780.000	15	1 078.000	41	173.000	46	68.000	46	7.100	90	935.500	40	46.600
Sogn og Fjordane	6	93	1	75.000	5	235.000	3	13.000	7	7.300	5	600	10	109.000	6	2.100
Bergen	10	195	4	325.000	6	375.000	8	27.300	12	17.500	10	1.800	19	200.000	9	3.600
Hordaland	42	726	4	240.000	38	1 913.000	21	95.000	63	75.900	42	6.710	74	621.000	35	19.500
Rogaland	34	630	16	1 463.000	24	1 112.500	27	80.000	39	47.600	38	5.670	73	593.000	38	15.100
I alt	137	2.493	55	4 883.000	88	4 713.500	100	388.300	167	216.300	141	21.880	266	2 458.500	128	86.900

Kombinerte snurp- og landnoilag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Hovedfarkoster		Notbåter m/motor		Notbåter u/motor		Lettbåter		Snurpenøter		Landnøter		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Møre og Romsdal..	2	32	2	120.000	1	4.000	3	4.000	2	300	3	20.000	3	7.500	2	800	2
Sogn og Fjordane..	1	14	1	50.000	1	10.000	2	2.000	2	300	1	7.000	2	15.000	1	400	1
Hordaland	68	877	68	988.500	63	419.000	141	109.750	142	16.590	79	472.500	142	448.200	52	19.220	17
Rogaland	14	172	17	422.200	13	46.000	13	10.800	19	2.635	20	125.000	24	49.700	13	4.830	6
I alt	85	1.095	88	1 580.700	78	479.000	159	126.550	165	19.825	103	624.500	171	520.400	68	25.250	26

Kombinerte snurp- og settegarnslag 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Hovedfarkoster		Notbåter		Lettbåter		Snurpenøter		Settegarn		Torsk og seigarnslag		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Sogn og Fjordane..	1	6	1	20.000	2	2.000	1	100	2	13.000	35	3.500	—	—	1	300	1
Hordaland	8	45	8	68.000	6	2.400	7	850	9	48.000	288	27.600	—	—	5	1.800	1
Rogaland	24	161	25	312.500	25	30.100	22	2.460	26	111.000	1.132	100.900	60	2.000	19	7.400	20
I alt	33	212	34	400.500	33	34.500	30	3.410	37	172.000	1.455	132.000	60	2.000	25	9.500	22

Seilere 1941.

Fra hvilket fylke	Antall		Motorfarkoster		Lettbåter		Radio		Elektrisk lys Ant.
	Lag	Mann	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	Ant.	Verdi kr.	
Møre og Romsdal ..	3	12	3	95.000	3	290	2	590	3
Sogn og Fjordane ..	7	26	7	162.000	6	700	4	850	2
Bergen	3	13	3	125.000	3	375	1	360	3
Hordaland.....	73	240	73	1 536.000	66	8.420	39	14.175	28
Rogaland	18	53	18	356.000	16	2.160	5	1.800	7
I alt	104	344	104	2 274.000	94	11.945	51	17.775	43

FYRBELYSNINGEN.

Før sesongens begynnelse ble det på det sterkeste holdt fram hvilken betydning det hadde for snurpenot- og drivgarnsfisket at fyrbelysningen mot havet ble tent. I Meddelelse fra Fiskeridirektøren av 23. desember 1940 ble det imidlertid underrettet om at »fyrlyktene til havs av militære grunner prinsipielt må være slukket«.

Mange mente at snurpefiske og drivgarnsfiske på havet under disse omstendigheter ikke kunne finne sted. Landskapet var nemlig snedekket og det var usedvanlig vanskelig å orientere seg på havet. Fiskerne begynte dog å samle seg i værene og enkelte gikk ut. Det kom hyppige henstillinger fra fiskerhold om at det måtte søkes utvirket at enkelte fyr ble tent.

I midten av januar måned var det helt på det rene at det var utelukket å få tent noen fyrlykter mot havet. Det ble da tatt opp arbeide med å få stasjonert enkelte »lysbåter« på bestemte posisjoner. Dette ble straks innvilget i Seekommandant Bergens distrikt — i mars måned også på Møre.

Det ble straks satt i gang forsøk på å finne tjenlige fartøyer til formålet. Dette var forbunnet med store vanskeligheter — ikke minst fordi »lysbåtene« virksomhet ansåes særlig risikabelt. De fartøyer som kunne være egnet hadde dessuten allerede rustet ut til fisket. Det lyktes dog å få leiet 3 båter, nemlig m.k »Trolig« fra 24. januar til 14. mars, m.k »Mercur« fra 25. januar til 17. mars og m.sk. »Lura« fra 29. januar til 8. mars. Det tok imidlertid en tid å få fartøyene utrustet til formålet. M.k »Trolig« var klar til å innta posisjon 2. februar, m.sk. »Lura« 5. februar og m.k »Mercur« fra 9. februar. Fartøyene var på

posisjon henholdsvis 25, 18 og 26 døgn. Fartøyene ble til dels avbrutt i tjenesten for å søke havn for å reparere sine radiotelefonisendere.

»Lysbåtene« kom således altfor sent ut. De var dog til bra hjelp, og det rådet alminnelig tilfredshet blant fiskerne med ordningen. Hvis en skal friste ennå en sesong under liknende forhold, bør forsøket gjentas med flere fartøyer.

»Lysbåtene« kostet det offentlige ialt kr. 25.884,45.

I forbindelse med spørsmålet om fyrbelysningen hitsettes fra beretningen fra oppsynsbetjent HUSEVÅG i Vågsvåg oppsynsdistrikt:

»Om kvelden den 28. februar etter at alle drivgarnsbåter var kommet på feltet og en del hadde satt lenkene, tok det til å blåse en liten syd-storm. Da jeg visste at det var vanskelig å komme til lands i slikt vær uten fyrbelysning, henvendte jeg meg til den tyske havnekaptein i Måløy om å få tent Kråkenes fyr. Havnekapteinen satte seg straks i forbindelse med rette vedkommende, som beordret fyret tent straks med lysperioder på 10 minutter for hver time til kl. 03.00 samme natt. Mange fiskere sa siden at det lille som var av belysning var en god hjelp til å finne land.«

Det ville virke betryggende for fiskeflåten hvis dette system kunne utbygges videre for liknende forhold. Dette gjelder særlig når kuling- og stormvarsler ikke blir kringkastet. Sjøl under de værforhold en hadde siste sesong forekom det at det ble sendt ut stormvarsler på foreskrevet måte etter at f. eks. drivgarns- og snurpeflåten var gått på feltet og således var avskåret fra å bli kjent med den fare som truet. En må rekne med at liknende forhold kan inntreffe i framtiden og at værforholdene kan bli slik at eventuelle »lys båter« ikke kan holde sine posisjoner og være til fornøden hjelp. I slike tilfeller ville det være særlig påkrevet at fiskerne kunne få hjelp av fyrene i en eller annen form.

TORSK- OG SEIFISKET.

Også i år var vårtorskefisket i Sogn og Fjordane mislykket. Det deltok 140 åpne båter, 54 åpne båter med motor og 54 dekkete motorfartøyer med tilsammen 829 mann.

Det ble oppfisket ialt 156.570 kg torsk til en førstehåndsverdi av kr. 58.195. Av dette kvantum ble 144.070 kg solgt fersk, 10.000 kg saltet til klippfisk og 2.500 kg anvendt til hermetikk. Det ble utvunnet 65 hl lever og 39 hl rogn.

I tillegg til ovenstående kvantum kommer hva fiskerne antas å ha brukt av egen fangst, nemlig 24.875 kg til en verdi av kr. 9.205.

Forøvrig henvises til oppgave over ilandbrakt torsk og sei.

*Oppgave over hvor meget torsk og sei det ble ilandbrakt
i de forskjellige distrikter i sesongen 1941.*

Hvor ilandbraktes	Torsk kg	Verdi kr.	Sei kg	Verdi kr.
Selje	67.100	23.840	206.800	62.040
Nord-Vågsøy	25.000	7.500	2.000	500
Sør-Vågsøy	—	—	50.000	20.000
Davik	—	—	5.000	2.000
Bremanger	16.345	7.355	332.300	132.920
Vevring.....	36.250	14.500	—	—
Kinn	6.875	2.750	—	—
Florø	—	—	30.000	15.000
Askvoll.....	5.000	2.250	45.000	22.500
Solund	—	—	52.500	18.375
Sogn og Fjordane	156.570	58.195	723.600	273.335
Austrheim	—	—	210.000	90.300
Hjelme	—	—	40.000	18.000
Herdla	—	—	120.000	60.000
Fjell	—	—	150.000	82.500
Sund	—	—	130.000	71.500
Austevoll	—	—	90.000	45.000
Bremnes	—	—	40.000	14.000
Bømlo	—	—	160.000	56.000
Bergen	101.800	58.030	1.607.300	884.015
Bergen og Hordaland	101.800	58.030	2.547.300	1.321.315
Haugesund	5.000	2.500	594.000	207.900
Åkra	—	—	40.600	16.240
Skudeneshavn	11.100	7.770	14.000	8.400
Skudenes	—	—	9.000	5.400
Stavanger	20.000	10.000	658.000	243.460
Ogna	22.600	10.850	250	110
Egersund	20.100	9.650	26.950	12.130
Eigersund	1.500	720	2.000	900
Rogaland	80.300	41.490	1.344.800	494.540

SUNNHETSTILSTANDEN.

Av de innkomne beretninger fra fiskerilegene hitsettes:

Lege ERIK TVEDT, Skudeneshavn:

»Driverne som under alminnelige omstendigheter pleier komme til Skudeneshavn i midten av januar måned, uteble praktisk talt i år.

Da det heller ikke blev noe fiske ved Skudenes, var her en liten almue. Bortsett fra noen forkjølelse, var helseforholdet godt. Her forekom ingen alvorlige ulykker.

Fiskerilegen hadde ialt 168 konsultasjoner og sykebesøk. 2 fiskere ble innlagt i det herværende Fiskersykehus.«

Distriktslege JOHAN THORKILDSEN, Kopervik:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne under årets stor- og vårsildfiske har vært meget god, bedre enn noe tidligere år, som jeg har kjennskap til (16 år).

Der ble behandlet ialt 31 fiskere med tilsammen 38 konsultasjoner og 13 reiser. Når unntas en mann, som blev innlagt for plevrit og en som ble innlagt for maveblødning, var de behandlede sykdommer av lettere art«.

Kst. distriktslege REIDAR RETZIUS, Haugesund:

»Jeg har på kontoret behandlet 53 fiskere. Derav ble 7 fiskere innlagt i St. Franciskus hospital med tilsammen 71 liggedager. Den første fisker kom til behandling den 27. januar, den siste 27. mars. Sunnhetstilstanden har vært bra, med kun få ulykkestilfeller. Det var ett armbrudd, og en fisker fikk en finger revet av i garnspillet. Av epidemiske og smittsomme sykdommer var det ett tilfelle av kuma, to tilfeller av gonorrhoe, ett tilfelle av skabb, og et tilfelle av smittomt sår. Ellers fordeles sykdommene seg jevnt over de alminnelige sykdommer med flest tilfeller av forkjølelse, nemlig 22, verkefingrer og svuller 7, o. s. v.

Pasientene som ble innlagt i sykehus ble alle utskrevet friske. Pasienten med armbrudd ble etter en ukes forløp sendt hjem med gipsbandasje etter at bruddet var blitt reponert.»

Lege A. GJELSTEIN, Fjell:

»I alt har eg hatt 40 patientar til behandling. Dei fleste av desse har vore behandla for mindre ting — som tannverk, verkefinger, forkjøling o. s. v. Den første tida av fisket fikk eg til behandling 4 patientar med vondarta lungebetendelse. Alle desse blei behandla under mitt tilsyn.

1 patient blei lagt inn på sjukehus. Det var eit tilfelle av akutt blindtarmsbetendelse.

Når ein hugser på at ein stor del av fiskarflåten har stasjonert for ein stor del i Fjell, må ein komme til at helsetilstanden millom fiskarane har vore svært god. Det er og påfallande få uhell som har hendt ute på feltet.«

Distriktslege OTTO REKVIK, Sund:

»Tilstrømningen til fisket var iallfall på disse kanter i år betydelig mindre enn vanlig.

Det var i vinter forholdsvis megen sykdom blant fiskerne, idet en heftig influensaepidemi raste fra ca. 20. desember og ut januar. Der var ikke så få komplikasjoner med lungebetendelse. Det var ikke mange fiskere som gikk helt fri for sykdommen, men de fleste var ikke så hårdt angrepet at de søkte lege. Det er meget beklagelig at en ikke har noe sted i land å legge disse tilreisende fiskere som ikke er så dårlige at de strengt tatt behøver å innlegges i sykehus i Bergen. Slik som forholdene er nå, blir de fleste liggende ombord og er med ute på fiskefeltet i alt slags vær, får dårlig pleie og stell o. s. v. Der har derfor selvsagt lett for å inntreffe forskjellige slags komplikasjoner. Tross alt går det dog oftest utrolig bra.

Bethelskipet »Eliezer« lå også i år på Glesvær i vel 1 uke, men her var på det tidspunkt forholdsvis lite sykdom.

Av epidemiske sykdommer forøvrig forekom der blant fiskerne 2 tilfeller av smittsom hjernebetendelse. Begge ble innlagt på Haukeland sykehus. Videre konstatertes 1 tilfelle av lungetuberkulose. Forøvrig er der ikke noe særlig å merke med hensyn til sykeligheten blant fiskerne i år.

Der ble behandlet ialt 38 pasienter. I 6 tilfeller måtte foretas lengere reise til pasientene.

Hvad kostholdet angår så har jeg inntrykk av at fiskerne klarte seg ganske bra, tross den strenge rasjonering. Kaffedrikkingen måtte nok innskrenkes en del, men det skadet ikke. For en del blev brødrasjoneringen litt snau.

Noen alvorlige ulykker inntraff ikke på fiskefeltet. Været var nesten hele vinteren enestående fint. Miner var omtrent ikke å se. I midten av desember i år mistet 2 fiskere og 1 kone livet i Forland i Sund, idet en mine som de holdt på å fingre med, eksploderte.»

Distriktslæge S. KVEIM, Manger:

»I alt har jeg hatt 49 konsultasjoner pluss 1 reise.

Som det fremgår av diagnosene har det stort sett vært nokså enkle saker, og de fleste er da også blitt friske etter kort tid. En unntakelse er N. N. som må antas å være smittet av tuberkulose ombord på den båt han arbeidet på, idet det viste seg at en av mannskapet, visstnok kokken, hadde smitteførende tuberkulose og døde kort etter. N. N. er nå innlagt på Lyster sanatorium.»

Lege BØRGE HUSEBØ, Herdla:

»Den lille deltakelse i årets stor- og vårsildfiske gjorde at det i år var få sykdomstilfeller.

I alt behandlet 50 stykker — for det meste forkjølelse og influensa. 1 skadet i foten, 1 skadet i hånden.«

Distriktslege J. SOLEM, Fedje:

»Under stor- og vårsildfisket i år har der vært meget liten virksomhet her i distriktet. Noen særlig sykkelighet har det ikke vært.«

Distriktslege NATVIK, Eivindvik:

»På grunn av krigstilhøva har det i år ikkje vore stor- eller vårsildfiske i Gulen. Eg har difor ikkje halde kontordag på fiskefeltet og har heller ikkje på annan måte hatt arbeid som fiskerilækjar.«

Distriktslege HAMMERSTAD, Harbakken i Solund:

»I de første 8—14 dager var 60—70 notbruk reist ut til Kolgrov og omliggende distrikter. Da imidlertid silda ikke tok land, reiste disse hjem (og lå beredt hjemme). Hele tiden arbeidet 24 drivere, hvorav de fleste hadde stasjon i Kolgrov. En del passerte Solund og stasjonerte her for kortere tid.

Som følge av denne lille tilslutning til fisket var det ikke nødvendig å ha noen kontordag på Kolgrov utenom de faste kontordager her hver 3. uke. Det har ikke vært nevneverdig sykdom blant fiskerne (utenom et benbrudd som ble innlagt i Høyanger sykehus og en stygg håndskade). Den gode sunnhetstilstand må antakelig for en del tilskrives det gode vær og at fiskerne i år ikke benyttet uhygieniske losjifartøyer.

Jeg har som fiskerilege behandlet 18 pasienter med i alt 20 konsultasjoner, herav 2 reiser. Av de 18 pasienter var 16 hjemmehørende i Solund, en hørte hjemme i Fosnavåg på Møre og en i Vestnes i Romsdalen«.

Distriktslege GJERULDSEN, Askvoll:

»Jeg tillater mig å meddele at det under fiskerilegetjenesten i Askvoll 1940—41 tilsammen var 261 konsultasjoner og sykebesøk. 9 pasienter ble innlagt i sykehus. Der gikk i år i fisketiden en heftig

influenzaepidemi.¹ Foruten de sedvanlige svullefingre var der mange pasienter med bylder og sjøkveiser. I Bulandet var der stor vannmangel så en måtte frakte vann lange veier. Det ble derfor i år enda dårligere med rensligheten enn ellers, og dette gjorde nok en del til at slike hudinfeksjoner som bylder og sjøkveiser fikk så stor utbredelse.«

Distriktslege T. GEDDE-DAHL, Florø:

»Det har ikke vært noen særlig samling fiskere i distriktet i sesongen. Legesøkningen er derfor overveiende den stedlige. Der har vært meget influensa, ett tilfelle av lungetuberkulose (dog ikke ombord i fiskerbåt), og etter sesongen er optrådt et tilfelle av plevrit, som antakelig skyldes smitte ombord, dette er ennå ikke brakt på det rene. I alt ble det undersøkt 57 fiskere.«

Distriktslege OLAV KOLVIG, Kalvåg:

»Sunnhetstilstanden blant fiskerne har vært bra. I begynnelsen av januar, før fisket egentlig tok til, var her en influensaepidemi. Senere har her ikke vært epidemisk sykdom. Vanlige forkjølelsesykdommer var her svært lite av i fisketiden — en kan gjerne si påfallende lite etter årstiden. Det gode, stabile veir har trolig bidratt til dette. Hos 2 fiskere ble der konstatert fersk tuberkuløs infeksjon, og straks truffet de nødvendige foranstaltninger. Deres sykdom ble konstatert på et tidlig tidspunkt, de var ikke smittet ombord og der var heldigvis ikke holdepunkt for at de selv var smittefarlige. Tanmråten er svært utbredt. Fordøielsesykdommer er temmelig hyppige. Ulykker eller alvorlige uhell har der ikke vært i fisketiden. Antall konsultasjoner: 195. Innlagt på sykehus: 4. Innlagt i sanatorium: 1.«

Distriktslege ADOLF QUIST PAULSEN, Måløy:

»Under vintersildfisket i år ble ialt behandlet 184 fiskere, hvorav 180 var fra Sør- og Nord-Vågsøy og de to tilstøtende herreder Selje og Davik, bare 4 fra andre herreder, så det er praktisk talt bare de stedlige fiskere som har vært under behandling. Antallet er noe mindre enn de tidligere år.

Sunnhetstilstanden har vært god under hele fisket. Der har ikke vært epidemier av noen art, intet alvorligere sykdoms- eller ulykkes-

¹ Etter oppsynsbetjent OLE RANGSÆTERS rapport herjet influensaen i Bulandet slik at enkelte fartøyer som stasjonerte der måtte ligge i land opptil 8 dager på grunn av at mannskapet var sengeliggende som følge av sykdommen.

tilfelle. Konsultasjonene gjaldt for det meste småskader, verkefingrer, forkjølelsessykdommer o. s. v.»

OPPSYNET.

Etter Handelsdepartementets bestemmelse ble oppsynet satt den 4. januar og hevet 10. april 1941.

En forutsatte ved sesongens begynnelse at det ville bli nødvendig å utvide det seilende oppsyn — særlig hvis det ble gitt en mer utvidet dispensasjon enn tidligere fra forbudet mot snurpenotfiske om natten. Oppsynet disponerer vanligvis over 6 fartøyer med en betjent på hvert fartøy. Til å begynne med ble det i år tatt inn 4 fartøyer med to betjenter på hvert fartøy. Dette viste seg etter fiskets utvikling og forholdene forøvrig å være tilstrekkelig. Det ble derfor ikke tatt inn flere fartøyer.

På grunn av den økede risikoen for det seilende oppsyn, ble funksjonærenes døgngodtgjørelse forhøyet med 50 % under seilas. Videre ble Krigsforsikringen for Fiskerflåten utvidet til å omfatte oppsynsfunksjonærene og oppsynsfartøylene.

Følgende fartøyer tjenestegjorde i det seilende oppsyn:

M.k »Argus« med betjentene ANDREAS AGDESTEIN og RUDOLF PAULSEN og 5 andre mann ombord. Fartøyet tjenestegjorde på strekningen Skudenes—Rong.

M.k »Fro I« med betjentene HARALD ØSTBY og REINERT LØKLINGHOLM og 4 andre mann ombord. M.k »Fro I« tjenestegjorde på strekningen Fedje—Åkrahamn.

M.k »Rappmotor IV« med betjent OLE RANGSÆTHER og 5 andre mann ombord. Fartøyet gjorde tjeneste på Strekningen Stad—Utsira.

M.k »Skadberg« med oppsynsbetjentene LARS DRABLØS og E. LOHNE med 4 andre mann ombord. M.k »Skadberg« stasjonerte først ved Egersund og senere ved Espevær.

Ved oppsynets kontor i Haugesund tjenestegjorde bokholder og kasserer PEDER AMDAL, oppsynsbetjentene THOMAS FJELD og HANS HAUKÅS (HAUKÅS bestyrte også kontoret i Egersund da fisket pågikk der) samt oppsynsassistentene HANS O. STEENSNÆS, INGVALD KALLEVIK og SVEIN SVENDSEN (SVENDSEN arbeidet dessuten ca. en måned i Bergen).

Som oppsynsbetjenter i land fungerte:

Lensmann VINJE, Skudeneshavn, HANS DAVIDSEN, Åkrahamn, OLE J. RONG i Øygarden utenfor Bergen, HENRIK NYHAMAR i Solund og Gulen, ALBERT HOLLEVIK i Askvoll, OLAV NORDBOTTEN i Kinn og Batalden, JORULF GROTTLE i Bremanger, RAGNVALD HUSEVÅG i Vågsvåg

oppsynsdistrikt og KARL IVERSEN i Raudeberg oppsynsdistrikt. I Kalvåg og Selje oppsynsdistrikter fungerte lensmennene THUNOLD og HAMRE.

Som assistenter i land fungerte:

TOLLAK MJØLSNES, CHR. PALLESEN, MAGNUS ALFSVÅG, BJARNE BRENNE, NILS STRÁTVEIT, PAUL STANGELAND, TORGEIR LANGELAND, JONAS ECKHOLM samt i ganske kort tid ENOK NIELSEN.

Følgende personer bisto oppsynet med fiskerimeldinger og oppgaver:

J. EDLER JENSSEN, Stavanger og H. TH. WALDE, Bergen.

FORSEELSER.

Som nevnt foran ble det i år lempet på forskjellige bestemmelser i loven om sild og brislingfiskeriene av 25. juni 1937. Således ble bestemmelsene om helligdagsfredningen i lovens § 60 suspendert for sesongen 1940—41, likesom det i større utstrekning enn tidligere ble dispensert fra forbudet mot snurpenøtfiske om natten, jfr. forordninger av 23. desember 1940 og Fiskeridirektørens bestemmelse 8. februar 1941.

Overtredelse av lovens § 31 A har i de senere år utgjort hovedtyngden av de forseelser som har vært påtalt av oppsynet. Sesongen 1939—40 var det også mange overtredelser av lovens § 60.

Det ble ikke i år konstatert overtredelse av lov nr. 20 av 25. juni 1937. Det ble heller ikke utferdiget forelegg i anledning andre overtredelser som kan påtales av oppsynet.

Nytt av året var de mange saker som ble etterforsket i anledning fiske på sperret område. Sakene ble ikke forfulgt videre idet det ikke fantes straffebestemmelser som ansåes anvendelige på forholdet. Liknende overtredelser vil formentlig nå kunne rammes av § 5 i Reichskommissars forordning av 7. mars 1941. Sakene forfølges i så fall ved den tyske vernemakts domstoler.

Ifølge forrige beretning gjenstod det en uavgjort straffesak fra sesongen 1939—40. Denne sak er ennå ikke avgjort. Det ble avsagt frifinnende dom av herredsretten, men denne dom ble opphevet av Høyesterett. Herredsretten har nå saken til fornyet pådømmelse.

Av utestående bøter med videre inngikk i budsjettåret 1940—41 kr. 1.495,00.

TVISTESAKER.

Det var i år betraktelig færre tvistesaker enn de to foregående år. Mens det således ble meklet i 130 og 115 tvistesaker i henholdsvis 1939 og 1940, ble det i år meklet i 44 saker. Det ble oppnådd forlik i 24 av

sakene. Av sakene angikk 21 redskapsskader, 18 kollisjoner, 1 berging i leie av garn, 1 mannslott, 1 landslott og 1 tvist om lossepenger.

Nedgangen i antallet av tvistesaker antas bl. a. å skyldes det gode vær, mindre deltakelse og at fisket utviklet seg således at de forskjellige redskapssklassers interessesfærer ikke grep for meget over i hinannen. Det kan således nevnes at bare tre av ovennevnte saker angikk parter fra forskjellige redskapssklasser; nemlig en tvist mellom drivgarnslag og snurpenotlag, en mellom seigarnslag og drivgarnslag og en mellom settegarnslag og landnotlag. Hovedtyngden av tvistesakene var mellom settegarnslag innbyrdes.

UTGIFTENE TIL OPPSYNET.

I budsjettåret 1940—41 medgikk til oppsynets administrasjon kr. 79.201,86, herav til lønninger kr. 49.035,15, kontorutgifter kr. 2.934,86, telefon- og telegramutgifter kr. 9.202,65, reiseutgifter kr. 2.413,90, materiell kr. 15.369,16 og forskjellig kr. 246,14.

I de siste årene er trykt følgende publikasjoner i serien
»Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier«.

Trykt 1936:

- Hefte I. 1933: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
III. 1934: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet i 1934.
- IV. 1934: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1934.
- II. 1935: Lofotfisket 1935.

Trykt 1937:

- Hefte I. 1934: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- II. 1935: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- III. 1935: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet i 1935.
- IV. 1935: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1935.
- II. 1936: Lofotfisket 1936.
- III. 1936: Lofotfiskets lønnsomhet 1936 av Klaus Sunnanå.
- III. 1937: Trålfiskets historie av Thor Iversen.
- IV. 1937: Utviklingen av fiske og fiskemetoder i Norge av Thor Iversen.
- VI. 1937: Fiskerilitteratur 1880/36, sammenstillet av Einar Koefoed.

Trykt 1938:

- Hefte V. 1936: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1936.
- II. 1937: Lofotfisket 1937.
- IV. 1938: Fiskerilitteratur 1937 av Einar Koefoed.

Trykt 1939:

- Hefte I. 1936: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- IV. 1936: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet 1936.
- I. 1937: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- V. 1937: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1937.
- II. 1938: Lofotfisket 1938.
- IV. 1939: Fiskerilitteratur 1938 av Einar Koefoed.
- V. 1939: Værmeldinger fra Island.

Trykt 1940:

- Hefte I a. 1938: Beretning fra Flødevigens Utklekningsanstalt 1937/38.
- I b. 1938: Statens forsøks- og lærebruk 1937/38.
- V. 1938: Lønnsomheten ved vårtorskefisket i Finnmark 1936/38.
- VI. 1938: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1938.
- I a. 1939: Statens forsøks- og lærebruk 1938/39.
- II. 1939: Lofotfisket 1939.
- VI. 1939: Lofotfiskets lønnsomhet 1937/39.
- I. 1940: Statens forsøks- og lærebruk 1939/40.
- IV. 1940: Fiskerilitteratur 1938/39.

Trykt 1941:

- Hefte VII. 1939: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1939.
- II. 1940: Lofotfisket 1940.
- I. 1941: Fiskerilitteratur 1939/40.

Trykt 1942:

- Hefte 3. 1940: Vintersildfisket 1940 sør for Stad.
- 2. 1941: Lofotfisket 1941.
- 3. 1941: Statens forsøks- og lærebruk 1940/41.
- 4. 1941: Vintersildfisket 1941 sør for Stad.

Årgangene til og med 1939 er nå avsluttet, selv om det for enkelte fins huller i nummerrekken. Årgangene 1940 og 1941 er ennå ikke avsluttet. Fra og med 1941 vil publikasjonene få fortløpende nummer etter hvert som de kommer ut i trykken.

Av de forskjellige års serier er til utgangen av 1941 utkommet følgende nummer:

- Årsberetninger 1936: I., II., III., IV., V.
—>— 1937: I., II., III., IV., V., VI.
—>— 1938: I a, I b, II., IV., V., VI.
—>— 1939: II., IV., V., VI., VII.
—>— 1940: I., II., III., IV.
—>— 1941: 1., 2., 3., 4.